

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/15/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712209208
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6712209208.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci žalobcu: Z. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX V., Z. XXX/X, zast. splnomocneným advokátom: JUDr. Ľubomír Ivan, Advokátska kancelária 960 01 Zvolen, Nám. SNP 41, proti žalovanému: B. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX J., J. Z. XXXX/XX, o určenie vlastníckeho práva k pozemku, o odvolaní žalobcu zo dňa 27. 11. 2012 proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 8C/121/2012-53 zo dňa 30. 10. 2012, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu o určenie vlastníckeho práva k pozemku zamietol, žalovanému nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že súd sa v konaní nezaoberal podmienkami či je alebo nie je žalobca vlastníkom 1/18-iny podielu pozemku, teda či pozemok žalovaný získal alebo nezískal v súlade s hmotnoprávnymi predpismi. Súd sa zaoberal skutočnosťou, či sú účastníkmi konania osoby, ktoré účastníkmi mali byť. Podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXX kat. úz. O. mal za preukázané, že pozemok je v podielovom spoluvlastníctve jedenástich spoluvlastníkov. Žalovaný je spoluvlastníkom nie len 1/18-iny, ktorej sa žalobca domáha, ale aj 1/9-iny spolu s Z. M. rod. C., ktorý tiež nadobudol na základe notárskej zápisnice - osvedčenia v roku 2008. V občianskom súdnom konaní v prípade plurality účastníkov na jednej procesnej strane vzniká spoločenstvo účastníkov konania, to znamená, že účastníkmi konania musia byť všetci účastníci, na ktorých sa môže rozhodnutie súdu vzťahovať a to tak na strane žalobcu ako aj na strane žalovaných. Účastníkom je osoba, ktorej svedčí skutočnosť, že o jej právach prípadne povinnostiach sa má v konaní rozhodovať a určenie okruhu účastníkov je len na žalobcovi. Tento disponuje konaním. Má vo svojej dispozícii možnosť označiť všetkých účastníkov, na ktorých sa má rozhodnutie vzťahovať. Hmotný charakter podielového spoluvlastníctva vyjadruje mieru akou sa môžu spoluvlastníci podieľať na právach a povinnostiach zo spoluvlastníctva tej ktorej spoločnej veci. Podiel nevyjadruje určitú časť spoločnej veci, ku ktorej by bol spoluvlastník oprávnený vykonávať svoje vlastnícke právo, ale vyjadruje len právne postavenie spoluvlastníka k ostatným spoluvlastníkom a určuje akým spôsobom sa spoluvlastníci počas trvania spoločného vlastníctva podieľajú na správe spoločnej veci. V rámci charakteru podielového spoluvlastníctva sa počas trvania spoluvlastníctva medzi spoluvlastníkmi vec reálne nerozdeľuje, ale ostáva spoločnou pre všetkých spoluvlastníkov. Právo inej osoby, ktorá sa domáha práva k tejto veci sa potom nemôže vzťahovať len na určitú konkrétnu časť tejto nehnuteľnosti, pretože ide o ideálny podiel v ktorom sa nevie komu ktorá konkrétna časť nehnuteľnosti patrí, pretože spoluvlastníci sú ideálnymi spoluvlastníkmi, každý v určitom podiele. Z uvedeného súd vyvodil, že účastníkmi konania musia byť všetci podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR vydaný v konaní sp. zn. 4Cdo 173/2006, tiež rozhodnutie Českého Najvyššieho súdu vydané v konaní sp. zn. 30Cdo 1333/2002.

Žalobca v podanom odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav veci. Podstata podielového spoluvlastníctva spočíva v tom, že každý

zo spoluvlastníkov sa podieľa na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva v rozsahu aký zodpovedá veľkosti jeho spoluvlastníckeho podielu; výška spoluvlastníckeho podielu, pretože ide o právny vzťah len ideálny, nevyjadruje konkrétnu reálnu časť veci, ale mieru, ktorou sa jednotliví spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva spoločnej veci. Tento ideálny podiel na spoluvlastníctve, ktorý je tiež predmetom občianskoprávných vzťahov, má charakter samostatnej veci. Poukázal na rozsudok NS SR vydaný v konaní pod sp. zn. 3Cdo/51/2009, najvyšší súd dospel k záveru, že v konaní o určenie vlastníctva k spoluvlastníckemu podielu je pasívne legitimovaný iba dotknutý spoluvlastník tohto spoluvlastníckeho podielu z dôvodu, že právnej sfére ďalších spoluvlastníkov sa toto konanie netýka a výsledok konania nemôže mať na ich právne pomery žiadny vplyv, teda nemôže mať dopad na vymedzenie ich práv a povinností. Rozsudok NS SR vydaný v konaní 4Cdo 173/2006 sa týka iného skutkového stavu ako v danej veci. Tu sa žalobcovia domáhali určenia vlastníckeho práva k pozemku ako celku. Žiadal rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

V dôsledku podaného odvolania krajský súd vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 OSP prejednal a rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h/ OSP zrušil a podľa ust. § 221 ods. 2 OSP vec vracia na ďalšie konanie z týchto dôvodov.

Žalobca podanou žalobou žiada určiť, že je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/18-ina k pozemku parc. č. EKN XXX s výmerou 4 1387 m², zapísaný v liste vlastníctva č. XXX kat. úz. O..

Žalobu o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, potrebné považovať za určovaciu žalobu podľa ust. § 80 písm. c/ OSP. Jedným zo základných predpokladov úspešnosti takejto žaloby je aj skutočnosť, že účastníci majú vecnú legitimáciu. Vecnou legitimáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, keď jeden účastník občianskeho súdneho konania (navrhovateľ) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia (aktívne vecne legitimovaný) a odporca je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (pasívne vecne legitimovaný). V konaní o určenie či tu právny vzťah je, či nie je má vecnú legitimáciu ten, kto je účastníkom právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide, alebo ten, do koho právnej sféry sa zasahuje, koho právnej sféry sa sporný právny vzťah alebo spoločné právo týka.

Každá vec, to znamená aj nehnuteľnosť môže patriť jedinému vlastníkovi, alebo môže byť v podielovom spoluvlastníctve viacerých osôb (§ 136 OZ). Základným pojmovým znakom podielového spoluvlastníctva je tak podiel resp. spoluvlastnícky podiel. V zmysle ust. § 137 ods. 1 OZ podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. Spoluvlastnícky podiel sa tak prejavuje v dvoch rovinách: a) vyjadruje vlastnícky vzťah k spoločnej veci, čo znamená, že sa na neho vzťahujú ustanovenia o vlastníctve, a b) vyjadruje mieru účasti spoluvlastníka na vlastníckom vzťahu k spoločnej veci (to znamená rozsah práv a povinností). Spoluvlastnícky podiel má charakter ideálneho podielu, to znamená, že spoluvlastník nie je výlučným vlastníkom určitej hmotnej časti spoločnej veci, preto ani nemôže previesť na iný subjekt reálnu časť spoločnej veci. To však neznamená, že by so spoluvlastníckym podielom nebolo možné nakladať. Ideálny podiel na spoluvlastníctve má charakter „vecí“ a ak sú zmluvou prevádzané viaceré ideálne spoluvlastnícke podiely, posudzuje sa právny osud jednotlivých podielov samostatne (rozsudok NS ČR 26Cdo 2864/2000). Spoluvlastnícky podiel môže byť aj predmetom vydržania (rozsudok NS ČR 22Cdo 459/2007).

Podstata podielového spoluvlastníctva spočíva v tom, že každý zo spoluvlastníkov sa podieľa na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva v rozsahu, aký zodpovedá veľkosti jeho spoluvlastníckeho podielu (§ 137 ods. 1 OZ). Výška spoluvlastníckeho podielu pretože ide o právny vzťah len „ideálny“, nevyjadruje konkrétnu reálnu časť veci, ale mieru, ktorou sa jednotliví spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. Tento ideálny podiel na spoluvlastníctve, ktorý je tiež predmetom občianskoprávných vzťahov v zmysle ust. § 118 ods. 1 OZ má charakter samostatnej „vecí“ (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 27/2005), preto sa právny osud jednotlivých podielov posudzuje samostatne.

V konaní o určenie vlastníctva k spoluvlastníckemu podielu, je pasívne legitimovaný iba dotknutý spoluvlastník tohto spoluvlastníckeho podielu z dôvodu, že právnej sféry ďalších ostatných spoluvlastníkov sa konanie netýka a výsledok konania (určenie vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu) nemôže mať na ich právne pomery žiaden vplyv, to znamená nemôže mať dopad na vymedzenie

ich práv a povinností takýmto súdnym rozhodnutím. Rozsudok súdu sa potom nemusí vzťahovať na všetkých účastníkov právneho vzťahu (§ 91 ods. 2 OSP). Uvedené znamená, že účastníkmi konania v takejto žalobe nemusia byť všetci spoluvlastníci sporných nehnuteľností (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 51/2009). Vychádzajúc z uvedeného právneho názoru najvyššieho súdu za situácie, keď žalobca podal návrh na určenie vlastníckeho práva v určitom podiele na spornej nehnuteľnosti len vo vzťahu k jednému dotknutému účastníkovi právneho vzťahu (žalobcovi) nebol dôvod žalobu zamietnuť z dôvodu, že účastníkmi konania „musia byť všetci podieloví spoluvlastníci tej-ktorej nehnuteľnosti“.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR vydaný v konaní sp. z. 4Cbo 173/2006 (správne 4Cdo 173/2006), z ktorého vyplýva, že žaloba o určenie vlastníckeho práva žalobcu musí smerovať proti všetkým, ktorí sú ako vlastníci nehnuteľností zapísaní v katastri nehnuteľností“. V danej veci ale žalobcovia žiadali určiť, že nehnuteľnosť „... patrí do bezpodielového spoluvlastníctva žalobcov“. Žiadali teda určiť vlastnícke právo k nehnuteľnosti v celosti. Obdobná skutková situácia a potom aj právne posúdenie veci vyplýva z rozsudku NS ČR v konaní sp. zn. 30Cdo 1333/2002. Aj v tejto veci sa žalobcovia domáhali určenia vlastníckeho práva k rodinnému domu a garáži v celosti.

Okresný súd vec nesprávne právne posúdil, odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 OSP).

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.